Dosarul nr. 3-2679/2023
2-23133850-12-3-15092023

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

25.03.2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Rîşcani)
Instanța compusă din :
Preşedintele şedinţei, judecător specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ Igor Barbacaru
Grefier Versavia Șumilin

examinând în ședință publică, acțiunea de contencios administrativ, înaintată de către SRL „Sigiliu-Lux” împotriva Ministerului Mediului al Republicii Moldova, cu privire la constatarea nulității actului administrativ de respingere a solicitării, obligarea emiterii actului favorabil,

c o n s t a t ă:

La 15.09.2023, SRL „Sigiliu-Lux” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Mediului al Republicii Moldova solicitînd :

- Constatarea nulității actului administrativ - a refuzului Ministerului Mediului al Republicii Moldova la cererea SRL „Sigiliu-Lux” din 23.05.2023 privind încheierea acordurilor adiționale la Contractul nr.3 din 20.03.2019 şi la Contractul nr. 4 din 20.03.2019 privind folosirea sectoarelor de subsol în scopul extragerii substanțelor minerale utile, în privința volumului rezervelor la zăcământul de argilă pentru producerea cărămizii „Chirca” şi la zăcămîntul de nisip „Mereni”, oficializat prin răspunsul Ministerului Mediului al Republicii Moldova nr. 13-05/1386 din 04.07.2023;

- Obligarea Ministerului Mediului al Republicii Moldova de a modifica pct.1.7 din Contractul nr.3 din 20.03.2019 privind folosirea sectorului de subsol, în privinţa zăcămîntului de argilă pentru producerea cărămizii „Chirca”, cu indicarea volumelor rezervelor zăcămîntului conform Deciziei Comisiei de stat pentru rezervele de substanțe minerale utile din 03.10.2022, şi anume indicarea următoarelor volume ale rezervelor zăcămîntului: rezervele de argilă conform categoriei A+B+C_1 în volum de 1477,57 mii m^3 (bocul I - A-212,83 mii m^3, blocul II - B-370,9 mii m^3, blocul III – C_1- 893,84 mii m^3), a rezervelor de argilă-nisipoasă în volum de 227,53 mii m^3 conform categoriei C_1 (blocul IV), a rezervelor de nisip în volum de 142,90 mii m^3 conform categoriei C_1 (blocul V);

- Obligarea Ministerului Mediului al Republicii Moldova de a modifica pct.1.7 din Contractul nr.4 din 20.03.2019 privind folosirea sectorului de subsol, în privinţa zăcămîntului de nisip „Mereni”, cu indicarea volumelor rezervelor zăcământului conform Deciziei Comisiei de stat pentru rezervele de substanţe minerale utile din 03.10.2022, şi anume indicarea următoarelor volume ale rezervelor zăcămîntului: rezervele de nisip conform categoriei B+ C_1 în volum de 1212,25 mii m^3 (blocul IV -B-557,27 mii m^3, blocul V-C_1-634,98 mii m3).

În motivarea acțiunii s-a invocat următoarele : la 23.05.2023 SRL „Sigiliu-Lux” s-a adresat către Ministerul Mediul cu solicitarea privind încheierea acordurilor adiționale la Contractul nr.3 din 20.03.2019 și la Contractul nr. 4 din 20.03.2019 privind folosirea sectoarelor de subsol în scopul extragerii substanțelor minerale utile, în privința zăcământului de argilă pentru producerea cărămizii „Chirca” și a zăcământului de nisip „Mereni”.

La 04.07.2023, de către Ministerul Mediului a fost expediat în adresa SRL „Sigiliu-Lux” răspunsul nr.13-05/1386, prin care de fapt a fost oficializat refuzul Ministerul Mediului la încheierea acordurilor adiționale, solicitate de SRL „Sigiliu-Lux” în petiția înregistrată la 23.05.2023.

La 02.08.2023 SRL „Sigiliu-Lux” a depus către Ministerul Mediului cererea prealabilă în procedura de contencios administrativ, prin care a fost solicitată anularea refuzului sus indicat al Ministerului Mediului și admiterea integrală a solicitărilor SRL „Sigiliu-Lux” privind încheierea acordurilor adiționale sus indicate la Contractul nr.3 din 20.03.2019 și la Contractul nr. 4 din 20.03.2019.

Necătînd la cererea prealabilă înaintată și cerințele legislației în vigoare, pînă în prezent SRL „Sigiliu-Lux” nu a primit nici un răspuns de la Ministerul Mediului în privința cererii prealabile înaintate, necătînd la expirarea tuturor termenelor posibile prevăzute de lege.

Consideră reclamantul refuzul Ministerul Mediului la încheierea acordurilor adiționale solicitate de SRL ”Sigiliu-Lux” ca unul neîntemeiat, făcut cu ignorarea situației reale existente și prevederilor legislației în vigoare, în legătură cu ce fapt urmează a fi anulat, cu satisfacerea respectivă a cerințelor SRL „Sigiliu-Lux”.

În conformitate cu prevederile art. 10 din Codul administrativ este stipulat că „Actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public”.

În acest sens, art.11 alin.(l) lit.a) din Codul administrativ prevede că „actele administrative sînt: acte defavorabile - actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care respins, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat”. Concomitent, art. 17 din Codul administrativ stipulează că „Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă”. În acest context, art.9 din Codul administrativ prevede că „Prin petiție, în sensul prezentului cod, se înțelege orice cerere, sesizare sau propunere adresată unei autorități publice de către o persoană fizică sau juridică. Prin cerere se solicită emiterea unui act administrativ individual sau efectuarea unei operațiuni administrative.” Conform prevederilor art.14 alin.(1) din Codul administrativ, este prevăzut că „Actul real este activitatea administrativă de drept public care nu are drept scop o reglementare concretă sau abstractă, ci un rezultat real”, iar conform prevederilor art. 14 alin.(3) este stipulat expres „în măsura în care prevederile prezentului cod nu conțin reglementări imperative, în privința actelor reale se aplică corespunzător dispozițiile referitoare la actele administrative individuale, dacă acest lucru nu este exclus în baza diferențelor dintre actul administrativ individual și actul real.”

În baza prevederilor art.20 din Codul Administrativ, „Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod”.

În așa mod, conform prevederilor legale răspunsul nominalizat mai sus al Ministerului Mediului, prin care a fost oficializat refuzul în satisfacerea solicitărilor reclamantului, legale și prin care au fost afectate drepturile/interesele legitime ale SRL „Sigiliu-Lux”, se încadrează în procedura de contencios

administrativ, în cadrul căruia și se înaintează prezenta cererea de chemare în judecată în procedura de contencios administrativ.

În contextul cazului dat, susține reclamantul că potrivit situației existente, esența solicitărilor SRL „Sigiliu-Lux" privind încheierea acordurilor adiționale la contractele încheiate consta în necesitatea indicării corecte în contractele respective a volumelor zăcămintelor existente, care corespunde situației reale existente în prezent. Este de subliniat că volumele rezervelor zăcămintelor de argilă și de nisip în Contractele nr.3 și nr.4 din 20.03.2019 au fost expuse conform informațiilor istorice existente la momentul încheierii contractelor din anul 2019, fără cercetarea lor reală în acel moment.

Totodată, ulterior în anul 2021, conform prevederilor legislației în vigoare, art.38 alin.(1) lit.d) din Codul Subsolului, și în conformitate cu recomandările Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale (AGRM), în scopul precizării stocului de rezerve de substanțe minerale utile la zăcământul de argilă pentru producerea cărămizii „Chirca" și a zăcământul de nisip „Mereni", de către SRL „Sigiliu-Lux" conform cerințelor legislației au fost încheiate contractele nr.14-01/21 și 15-01/21 din 20 ianuarie 2021 cu întreprinderea de Stat Expediția Hidro-Geologică din Moldova (ÎS „EHGeoM"), cu privire la reevaluarea rezervelor de argilă pentru producerea cărămizii ale zăcământului „Chirca" și privind reevaluare rezervelor de nisip pentru construcții ale zăcământului „Mereni".

La 21.09.2021 rezultatele cercetărilor efectuate de ÎS „EHGeoM" cu volumele respective stabilite au fost aprobate în cadrul ședinței Consiliului Tehnic al ÎS „EHGeoM". În rezultat, la 27.09.2021 și 28.12.2021, ÎS „EHGeoM" a transmis către AGRM „Darea de seamă cu privire la reevaluarea rezervelor de nisip pentru construcții a zăcământului „Mereni" și zăcământul de argilă pentru producerea cărămizii „Chirca"", pentru prezentarea acestora spre aprobare la Comisia de stat pentru rezervele de substanțe minerale utile.

La 03 octombrie 2022, AGRM a prezentat Comisiei de stat pentru rezervele de substanțe minerale utile „Darea de seamă cu privire la reevaluarea rezervelor de nisip pentru construcții a zăcământului Mereni, în limitele blocului II-B și blocului III-C_1, raionul Anenii Noi" și „Raportul geologic cu privire la reevaluarea rezervelor de materie primă pentru producerea cărămizii la zăcământul Chirca, raionul Anenii Noi".

În rezultat, conform Deciziei Comisiei de stat pentru rezervele de substanțe minerale utile din 03.10.2022, cu votul majorității membrilor comisiei, rezultatele reevaluării rezervelor de nisip pentru construcții a zăcământului „Mereni", în limitele blocului II-B și blocului III-C_1, raionul Anenii Noi au fost aprobate în limitele existente a blocurilor de calcul, ținându-se cont de schimbarea numerotării acestora și fără schimbarea categoriei de rezerve de substanță minerală utilă și în corespundere cu volumele înregistrate în rezultatul recalculului efectuat de ÎS „EHGeoM". Astfel, au fost aprobate și confirmate următoarele rezerve: rezervele de nisip pentru construcții reevaluate în cadrul zăcămîntului „Mereni", r-nul Anenii Noi, conform categoriei B+C_1 în volum de 1212,25 mii m^3 (blocul IV-B-557,27 mii m^3, blocul V-C_1-634,98 mii m^3).

În cadrul aceleiași ședințe din 03.10.2022, membrii Comisiei de stat pentru rezervele de substanțe minerale utile, prin vot unanim au adoptat Decizia privind aprobarea rezultatelor reevaluării rezervelor de materie primă pentru producerea cărămizii la zăcământul Chirca, raionul Anenii Noi, în limitele blocurilor de calcul, fără schimbarea numerotării și categoriei acestora, și în corespundere cu volumele rezultate din recalculul efectuat de ÎS „EHGeoM". Astfel, au fost aprobate și confirmate următoarele rezerve: rezervele de argilă reevaluate în cadrul zăcămîntului „Chirca", r-nul Anenii Noi, conform categoriei A+B+C_1 în volum de 1477,57 mii m^3 (bocul I - A-212,83 mii m^3, blocul II-B-370,9 mii m^3, blocul III – C1- 893,84 mii m^3), a rezervelor de argilă-nisipoasă în volum de 227,53 mii m^3 conform

categoriei C_1 (blocul IV), a rezervelor de nisip în volum de 142,90 mii m^3 conform categoriei C_1 (blocul V). Deciziile nominalizate ale Comisiei de stat pentru rezervele de substanțe minerale utile au fost expuse prin procesele-verbale nr.279 și nr.280 din 03.10.2022.

În așa mod, este de subliniat că în conformitate cu prevederile legislației în vigoare de către Comisia de stat pentru rezervele de substanțe minerale utile, unicul organ de stat abilitat în acest domeniu, au fost aprobate în mod final volumele rezervelor zăcămintelor de argilă și de nisip la zăcămintele „Chirca" și „Mereni", conform situației reale existente în prezent, în baza documentelor elaborate conform legii de ÎS „EHGeoM" și prezentate la Comisia de către AGRM.

Mai mult ca atît, subliniază reclamantul că în rezultatul prezentării informațiilor și solicitărilor ÎS „EHGeoM", AGRM la 30.11.2022 a recepționat și a înregistrat în Fondul de stat de informații privind subsolul, „Darea de seamă cu privire la reevaluarea rezervelor de nisip pentru construcții a zăcământului Mereni, în limitele blocului II-B și III-C_1, raionul Anenii Noi, anul 2021", iar la 14.12.2022 AGRM a recepționat și înregistrat în Fondul de stat de informații privind subsolul „Raportul geologic cu privire la reevaluarea rezervelor de materie primă pentru producerea cărămizii la zăcământul Chirca, raionul Anenii Noi, anul 2021". În așa mod, în Fondul de stat de informații privind subsolul actual este înregistrată informația privind rezervele zăcămintelor în carieirele „Mereni" și „Chirca" conform cifrelor și datelor sus indicate aprobate la Comisia de stat pentru rezervele de substanțe minerale utile.

Astfel, în mod evident are loc neconcordanța între volumele rezervelor zăcămintelor din Contractele nr.3 și nr.4 din 20.03.2019, în care au fost indicate volumele rezervelor zăcămintelor conform informațiilor existente în anul 2019, și volumele rezervelor zăcămintelor aprobate de Comisie conform informațiilor reale stabilite ulterior în anul 2022 conform prevederilor legii.

În legătură cu cele indicate, SRL„Sigiliu-Lux" și a solicitat de la Ministerul Mediului încheierea Acordurilor adiționale la contractele respective, unde volumele de rezerve ale zăcămintelor urmând a fi indicate conform datelor actuale aprobate de Comisia de stat pentru rezervele de substanțe minerale utile.

În acest context, susține reclamantul că în cazul necorespunderii a oaricăror informații sau datelor tehnice, existente la organe de stat în privința volumelor de rezerve, spre exemplu la AGRM, acestea în mod evident urmează a fi aduse de către însuși organele de stat în concordanță cu datele și volumele rezervelor zăcămintelor, aprobate de către Comisia de stat pentru rezervele de substanțe minerale utile, unicul organ de stat abilitat în acest domeniu. Suplimentar, în acest context menționează reclamantul că argumentele în privința corectitudinii indicării rezervelor în informațiile actuale, precum și incorectitudinii aprecierilor AGRM au fost expuse și în documentele prezentate la Ministerul Mediului de către ÎS „EHGeoM" - scrisoarea nr.2 din 04.01.2023, unde ÎS „EHGeoM" a explicat pe deplin metoda reevaluării efectuate, datele folosite la cercetările făcute, corectitudinea rezultatelor reevaluărilor obținute. În contextul celor indicate, fiind evidentă necesitatea indicării corecte în contractele existente a volumelor de rezerve ale zăcămintelor conform datelor reale existente în prezent, aprobate în mod legal de către Comisia de stat pentru rezervele de substanțe minerale utile, unicul organ de stat abilitat în domeniul respectiv, refuzul Ministerului Mediului la încheierea acordurilor adiționale respective este inexplicabil, ilegal și neîntemeiat.

În privința celor expuse, subliniază reclamantul că în conformitate cu prevederile art. 18 din Codul Subsolului, Atribuirea în folosință a sectoarelor de subsol se efectuează în baza prevederilor art. 16 și se legalizează prin contract. (2) Contractul pentru folosirea sectorului de subsol este un act ce confirmă dreptul beneficiarului de a folosi sectorul de subsol în limitele perimetrului minier sau geologic, în conformitate cu scopurile indicate în contract, în decursul termenului stabilit, cu respectarea de către beneficiar a condițiilor stipulate anterior. Contractul pentru folosirea sectorului de subsol se încheie, sub

sancțiunea nulității, în scris și este supus înregistrării de stat, ținându-se cont de prevederile prezentului cod. (4) Încheierea contractelor pentru folosirea sectoarelor de subsol, evidența lor de stat și ținerea registrului contractelor se efectuează de Ministerul Mediului. ”

Concomitent, art. 19 alin.(1) din Codul Subsolului stipulează: Condițiile de bază de folosire a subsolului incluse în contract sînt: a) tipul și termenul de folosire a subsolului; b) limitele sectorului de subsol atribuit; c) condițiile în baza cărora subsolul se atribuie în folosință; d) volumele lucrărilor de cercetare geologică a subsolului; e) realizarea măsurilor de protecție a subsolului și a mediului înconjurător; f) volumul planificat al extragerii substanțelor minerale utile; g) termenul planificat de dare a obiectivelor în exploatare; h) termenul planificat de recultivare a terenurilor degradate. ”

Conform prevederilor art.24 alin.(3) din Codul Subsolului, „Contractul pentru extragerea substanțelor minerale utile se încheie pentru acele sectoare ale subsolului informația geologică asupra cărora a trecut expertiza de stat a rezervelor de substanțe minerale utile. În cazurile în care, pentru efectuarea expertizei de stat a rezervelor, este necesară efectuarea de lucrări de explorări suplimentare, se încheie contract pentru explorare și extragere cu indicarea termenului de efectuare a expertizei de stat”.

Concomitent, conform prevederilor art.52 alin.(1) din Codul Subsolului, este stipulat că ”(1) În scopul creării condițiilor privind folosirea rațională și complexă a subsolului, stabilirii plății la folosirea subsolului, determinării hotarelor sectoarelor de subsol atribuite în folosință, informația geologică despre rezervele și resursele de substanțe minerale utile, precum și despre structura geologică și proprietățile rocilor de pe sectoarele de subsol pentru construirea și exploatarea construcțiilor subterane nelegate de extragerea substanțelor minerale utile, este supusă expertizei geologice de stat. (3) Avizul expertizei de stat, care confirmă autenticitatea informației privind rezervele și resursele de substanțe minerale utile, este temei pentru includerea acestora în balanța de stat a rezervelor de substanțe minerale utile sau trecerea acestora la pierderi din balanța de stat a rezervelor de substanțe minerale utile și balanța întreprinderii miniere. (5) Expertiza de stat a informației geologice cu privire la subsol se efectuează de Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, iar expertiza de stat a rezervelor de substanțe minerale utile se face de Comisia de stat pentru rezervele de substanțe minerale utile în modul stabilit de Guvern.”

De asemenea, în contextul celor indicate și a necesității modificării prevederilor contractuale în privința rezervelor zăcămintelor existente, stabilite în mod real în prezent, în rezultatul cercetărilor efectuate conform prevederilor legislației în vigoare la comanda beneficiarului subsolului, este de subliniat că în conformitate cu prevederile art. 38 alin.(l) din Codul Subsolului, este stipulat expres: „Beneficiarii subsolului au dreptul: a) să folosească sectoarele de subsol atribuite în conformitate cu scopurile și clauzele prevăzute în contract; b) să folosească rezultatele activității lor, inclusiv materia primă minerală extrasă și deșeurile producției extractive miniere, după cum găsesc de cuviință în cazul în care contractul nu prevede altfel; c) să sisteze ridicarea construcțiilor pe suprafețele cu zăcăminte de substanțe minerale utile în limita perimetrelor miniere, prin organele abilitate ale administrației publice centrale și locale; d) să efectueze, fără autorizație suplimentară, cercetarea geologică a subsolului din contul mijloacelor proprii, în limitele perimetrelor miniere atribuite, cu înregistrarea cercetării în Fondul de stat de informații privind subsolul; e) să antreneze subantreprenori pentru executarea unor tipuri de lucrări legate de folosirea subsolului; f) să solicite prelungirea termenului de folosire temporară a sectoarelor de subsol; g) să se adreseze autorităților care au acordat dreptul de folosință asupra sectorului de subsol, inclusiv în condiții de concesiune, pentru revizuirea condițiilor de folosire a sectoarelor de subsol în cazul apariției unor circumstanțe care se deosebesc în mod substanțial de cele în care a fost încheiat contractul; h) să-și înceteze activitatea în conformitate cu condițiile determinate de prezentul cod sau de contract”.

În contextul celor expuse, fiind elaborate, aprobate și existente toate documentele necesare, care indică volumul real în prezent al zăcămintelor existente de nisip și de argilă la zăcămintele „Mereni” și „Chirca”, este absolut evidentă necesitatea indicării corecte în contractele existente și anume în Contractul nr.3 din 20.03.2019 și în Contractul nr. 4 din 20.03.2019 privind folosirea sectoarelor de subsol în scopul extragerii substanțelor minerale utile la zăcămintele „Mereni” și „Chirca”, a volumelor de rezerve ale zăcămintelor real existente, conform datelor veridice stabilite în prezent, aprobate în mod legal de către Comisia de stat pentru rezervele de substanțe minerale utile.

Notând prevederile art.art.189, 206, 209 din Codul administrativ, în baza celor expuse în conținutul cererii de chemare în judecată, conducîndu-se de prevederile actelor normative indicate și ale Codului administrativ, solicită reclamantul admiterea acțiunii.

Pîrîtul – Ministerul Mediului al RM, la 19.01.2024 a depus referință aferentă cererii de chemare în judecată, solicitând respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată (f.d. 87-92).

În ședința de judecată de examinare şi soluţionare în fond a acţiunii, reprezentantul reclamantului SRL „Sigiliu-Lux”, Voloșin Oleg, a solicitat admiterea acțiunii pentru motivele invocate în cererea de chemare în judecată.

Reprezentantul pârâtului Ministerul Mediului al RM - Cucereanu Ruslan, nu a recunoscut acțiunea solicitând respingerea acesteia pentru motivele de fapt și de drept invocate în referința anexată la dosar.

Examinînd cererea de chemare în judecată, audiind explicațiile părților, cercetînd probele anexate la dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, studiind normele legii aplicabile, instanţa de judecată conchide că aceasta este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.

În privința admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

În condițiile speței, actul administrativ de respingere a solicitării exprimat prin răspunsul nr.13-05/1386 din 04.07.2023, de către Ministerul Mediului al RM, constituie în sine act administrativ individual defavorabil pentru SRL „Sigiliu-Lux”, pasibil controlului judecătoresc în ordinea contenciosului administrativ.

Or, conform art. 10 alin. (1) Cod Administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Art. 11 alin. (1) lit. a) Cod Administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Conform art. 17 Cod Administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Art. 206 Cod Administrativ, prevede că, (1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare); b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare); c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract

administrativ (acţiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ).

Conform art.208 Cod Administrativ, (1) În cazurile prevăzute de lege, pînă la înaintarea acţiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

În consens cu art. 162 Cod Administrativ, (1) Procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. (3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre : a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; b) emiterea unui act administrativ individual.

Potrivit art. 209 Cod Administrativ, (1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:

a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia;

b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluţionarea în termen se aplică corespunzător.

Cu referire la procedura prealabilă, instanța remarcă că, la 22.05.2023, SRL „Sigiliu-Lux”, s-a adresat Ministerului Mediului cu o petiție (cerere) prin care se rezumă solicitarea reclamantului privind încheierea acordurilor adiționale la contractele nr.3 și nr.4 din 20.03.2019 privind folosirea sectoarelor de subsol în scopul extragerii substanțelor minerale utile pentru producerea cărămizii „Chirca” și a zăcămîntului de nisip „Mereni” (f.d.22-30).

Prin scrisoarea Ministerului Mediului nr.13-05/1386 din 04.07.2023, Ministerul Mediului a refuzat solicitarea SRL „Sigiliu-Lux” privind încheierea acordurilor adiționale/prelungirea contractelor nr.3 și nr.4 din 20.03.2019 pentru folosirea sectoarelor de subsol (zăcămintele „Chirca” și „Mereni”) (f.d.31-32).

La 02.08.2023, reclamantul SRL „Sigiliu-Lux” a înaintat la Ministerul Mediului cerere prealabilă privind anularea refuzului Ministerului Mediului privind încheierea acordurilor adiționale la contractele existente, cu satisfacerea cerințelor înaintate de SRL „Sigiliu-Lux” și încheierea acordurilor adiționale privind modificarea respectivă a Contractului nr.3 și Contractului nr.4 din 20.03.2019 pentru folosirea sectorului de subsol (f.d.33-35).

Dat fiind faptul că reclamantul nu a primit răspuns la cererea prealabilă în termenul stabilit de lege, la 15.09.2023 s-a adresat în instanță cu prezenta acțiune împotriva Ministerului Mediului privind contestarea actului administrativ defavorabil, în termenul prevăzut de art. 209 Cod Administrativ.

Verificând acțiunile întreprinse de reclamant în promovarea drepturilor și intereselor sale legitime, în corelare cu cadrul legal abordat supra, instanța de judecată constată cu certitudine că aceasta a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni, în special a urmat conduita prescrisă de lege în vederea tranșării pe cale extrajudiciară a litigiului iscat și s-a încadrat în termenul legal.

Prin urmare, instanța consideră că motive de inadmisibilitate în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) Cod Administrativ, nu se regăsesc.

În privința temeiniciei acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

Materialele cauzei denotă că, prin contractul nr.4 din 30.03.2019 privind folosirea sectorului de subsol, încheiat între Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și SRL „Sigiliu-Lux”, părțile au convenit că Ministerul transmite sectorul de subsol numit în continuare Zăcămîntul de nisip „Mereni” iar beneficiarul va utiliza sectorul de subsol transmis pentru extragerea nisipului, pe perioada exploatării zăcământului iar locul amplasării sectorului de subsol fiind RM, r-nul Anenii Noi, 4 km Nord-

Est de stația feroviară Mereni, situată pe versantul stîng al văii r.Bîc, pe suprafața cumpenei apelor dintre vîlcelele Chirca-Botnărești.

Potrivit pct.1.7 din contractul menționat: Suprafața zăcămîntului în limitele perimetrului minier 27,7 ha (douăzeci și șapte întregi și șaptezeci și unu sutimi ha), Volumul 1702 mii m^3 (o mie șapte sute doi întregi mii metri cubi), inclusiv pe categorii B- 589.0 mii m^3, C-1113,8 mii m^3 (Actul de confirmare a perimetrului minier nr.308 din 27.10.1997) (f.d.12-15).

Potrivit contractului nr.3 din 20.03.2019 privind folosirea sectorului de subsol, încheiat între Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și SRL „Sigiliu-Lux", părțile au convenit că Ministerul transmite sectorul de subsol numit zăcămîntul de argilă pentru producerea cărămizii „Chirca" iar beneficiarul va utiliza sectorul de subsol transmis pentru extragerea argilei pe perioadă exploatării zăcământului iar locul amplasării sectorului de subsol fiind RM, r-nul Anenii Noi, în marginea de Nord a s.Chirca, pe malul stîng al r.Bîc.

Potrivit pct.1.7 din contractul menționat: suprafața sectorului, volumul rezervelor (lucrărilor) constituie 15,8 ha (cincisprezece întregi și opt zecimi ha), Volumul: 3090,2 mii m^3 (trei mii nouăzeci întregi și două zecimi mii m^3), categoriile $A+B+C_1$ (Procesul verbal nr.271 al C.T.R din 15.04.1975) (f.d.17-20).

La 22.05.2023, SRL „Sigiliu-Lux", s-a adresat Ministerului Mediului cu o petiție (cerere) prin care se rezumă solicitarea reclamantului privind încheierea acordurilor adiționale la contractele nr.3 și nr.4 din 20.03.2019 privind folosirea sectoarelor de subsol în scopul extragerii substanțelor minerale utile pentru producerea cărămizii „Chirca" și a zăcămîntului de nisip „Mereni" (f.d.22-30).

Prin scrisoarea Ministerului Mediului nr.13-05/1386 din 04.07.2023, Ministerul Mediului a refuzat solicitarea SRL „Sigiliu-Lux" privind încheierea acordurilor adiționale/prelungirea contractelor nr.3 și nr.4 din 20.03.2019 pentru folosirea sectoarelor de subsol (zăcămintele „Chirca" și „Mereni"). În motivarea refuzului a menționat autoritatea pârâtă că la data de 15.12.2022 Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale (AGRM) a emis Concluzia geologică nr. 886/07 asupra zăcământului „Chirca", potrivit căreia, „se constată că conturul blocurilor de calcul a rezervelor sunt greșit indicate, ele fiind diferit prezentate în textul raportului și anexele grafice la raport, respectiv conturul zăcământului nu poate fi prezentat, inclusiv datorită lipsei coordonatelor unor puncte unghiulare. Totodată, se atestă faptul că SRL „Sigiliu-Lux" a exploatat zăcământul în afara limitei inferioare a perimetrului minier nr. 653 din 13.01.2020". La data de 13.12.2022 Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale (AGRM) a emis Concluzia geologică nr. 872 07 asupra rezervelor zăcământului de nisip „Mereni", potrivit căreia, „Limitele blocurilor de calcul sunt prezentate în conformitate cu informațiile din raportul „cu rezultatele lucrărilor de reevaluare a rezervelor de nisip pentru construcții a zăcământului „Mereni" în limitele blocului II-B și blocului III-C_1", înregistrat în Fondul de stat de informații privind subsolul cu nr.3935 și nu reprezintă configurația reală a blocurilor de calcul, respectiv nu poate fi redată limita corectă a sectorului de subsol pentru care se solicită încheierea, contractului. Referitor la informația geologică comunică că descrierea unor sonde din raportul prezent nu corespund cu descrierea acelorași sonde din raportul cu privire la cercetarea inițială a zăcământului de nisip „Mereni", de asemenea informația litologică ce prezintă descrierea subsolului este prezentat diferit în textul și în anexele grafice ale raportului. O parte din blocul inițial de calcul al rezervelor III-C_1, este indicat ca fiind recultivat, fără a fi prezentate careva acte de recultivare sau careva lucrări de forare în limitele sectorului care se demonstreze lipsa sedimentelor de nisip". Totodată, potrivit răspunsului nr. 553 07 din 09.06.2023 parvenit de la AGRM, informații privind limitele zăcămintelor „Mereni" și „Chirca" nu sunt indicate, respectiv nu pot fi

prezentate. De asemenea, a informat, că rapoartele privind rezultatele reevaluării rezervelor de zăcăminte conțin date eronate privind conturul unor blocuri de calcul din cadrul zăcămintelor (f.d.31-32).

Potrivit procesului verbal nr.25/21 al ședinței Consiliului Tehnic a ÎS Expediția Hidro-Geologică din Moldova „EHGeoM" din 21.09.2021, examinând raportul geologic cu privire la reevaluarea rezervelor de argilă pentru producerea cărămizii ale zăcământului „Chirca", r-nul Anenii Noi, CT a constatat: ....În urma lucrărilor efectuate în limitele zăcământului „Chirca" au fost evaluate rezervele de argilă în volum de 1477,57 mii m^3. (f.d.41).

Potrivit procesului verbal nr.26/21 al ședinței Consiliului Tehnic a ÎS Expediția Hidro-Geologică din Moldova „EHGeoM" din 21.09.2021, examinând darea de seamă cu privire la reevaluarea rezervelor de nisip pentru construcții a zăcământului „Mereni" în limitele blocului II-B și blocului III-C_1, r-nul Anenii Noi, CT a constatat: Lucrările de explorare geologică au fost efectuate în luna martie a anului 2021 în limitele blocului II-B și blocului III-C_1 a zăcământului „Mereni", suprafața acestor blocuri, care se încadrează în perimetrul minier SRL „Sigiliu-Lux" nr. 661 din 02.07.2020, în corespundere cu contractul Nr. 15-01/21. Zăcământul „Mereni" este situat la o distanță de 4,0 km în direcția nord-estică față de stația căii ferate din s. Mereni, r-l Anenii Noi, pe versantul stâng al văii r. Bîc. Suprafața sectorului explorat constituie 26,35 ha. În procesul de reevaluare a rezervelor au fost utilizate toate datele obținute din sondele forate, o parte din care au fost exploatate totalmente sau parțial. În sondele 134, 135, 140 efectuate în anul 1975, s-a depistat intercalații subțiri necondiționate de gresii, argilă, prundiș, astfel în calculul rezervelor s-a utilizat grosimea stratului de substanță minerală utilă reprezentată de nisip, fără aceste intercalații. În timpul lucrărilor din teren în anul 2021 au fost descrise 6 dezveliri în bordurile carierei. În calcularea rezervelor s-au utilizat datele numai din dezvelirile 1-4. Din sonde au fost colectate probe de nisip pe intervalul de probare 3,0 m. În timpul selectării probelor materialul util extras din sonde a fost amestecat și apoi redus până la masa 3-4 kg. În total au fost colectate 117 probe de nisip. În timpul lucrărilor actuale au fost prelevate 6 probe de nisip din dezvelirilor. Probele de nisip au fost studiate prin metode de laborator conform cerințelor prevăzute în standardele SM SR EN 12620+A1:2010 „Agregate pentru beton", ГОСТ 8736-93 „Nisip pentru lucrări de construcții. Condiții tehnice". (Песок для строительных работ. Технические условия). Substanța minerală utilă în limitele zăcământului „Mereni" este reprezentată de depozitele de nisip ale terasei a X-a (Fârlădeni, A_1fr) a r. Nistru. Reevaluarea rezervelor de nisip pentru construcții a zăcământului „Mereni" a fost efectuat în limitele blocului II-B și blocului III-C_1. În cadrul blocului II-B grosimea medie a stratului de substanța minerală utilă constituie 5,57 m, a stratului de decopertare -3,14 m, a stratului de sol fertil - 0,51 m. În cadrul blocului IH-C_1 grosimea medie a stratului de substanța minerală utilă constituie 7,30 m, a stratului de decopertare - 3,09 m, a stratului de sol fertil - 0,29 m. În rezultatul lucrărilor efectuate în limitele zăcământului „Mereni", au fost evaluate rezerve de nisip pentru construcții conform categoriei B+C_1 în volum de 1212,25 mii m^3 (B - 577,27 mii m^3, C_1 - 634,98 mii m^3) (f.d.43).

Potrivit deciziei Comisiei de stat pentru rezervele de substanțe minerale utile cu privire la aprobarea rezervelor de nisip pentru construcții reevaluate în limitele blocului II-B și blocului III-C_1 ale zăcămîntului „Mereni" r-nul Anenii Noi din 03.10.2022, Comisia a decis: 1. Se aprobă la situația de la 01.03.2021 rezervelor de nisip pentru construcții reevaluate în cadrul zăcămîntului „Mereni", r-nul Anenii Noi conform categoriei B+C_1 în volum de 1212,25 mii m^3 (blocul IV-B-557,27 mii m^3, blocul V-C_1-634,98 mii m^3) (f.d.52).

Potrivit deciziei Comisiei de stat pentru rezervele de substanțe minerale utile cu privire la aprobarea rezervelor de argilă pentru producerea cărămizii reevaluate în limitele zăcămîntului „Chirca", r-nul Anenii Noi din 03.10.2022, Comisia a decis: 1. Se aprobă la situația de la 01.03.2021 rezervele de

argilă reevaluate în cadrul zăcâmîntului „Chirca”, r-nul Anenii Noi conform categoriei A+B+C_1 în volum de 1477,57 mii^3 (blocul I-A-212,83 mii^3, blocul II-B-370,9 mii m^3, blocul III-C_1-893,84 mii m^3), a rezervelor de argilă-nisipoasă în volum de 227,53 mii m^3 conform categoriei C_1 (blocul IV), a rezervelor de nisip în volum de 142,90 mii m^3 conform categoriei C_1 (blocul V) (f.d.67-68).

Potrivit concluziei geologice asupra blocului de calcul al rezervelor nr.IV-B și nr.V-C_1 al zăcămîntului de nisip „Mereni” nr.872/07 din 13.12.2022, eliberată de Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, în contextul demersului SRL „Sigiliu-Lux” înregistrat la Ministerul Mediului cu nr. 5404 din 24 noiembrie 2022, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale a comunicat următoarele. În anii 2020-2021, Întreprinderea de Stat „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”, la solicitarea SRL „Sigiliu-Lux” a efectuat lucrări de reevaluare a rezervelor de nisip din limitele perimetrului minier nr. 661 din 02 iulie 2019, fiind delimitate două blocuri de calcul al rezervelor: blocul IV-B și blocul V-C_1.cu rezerve dc nisip aprobate în volum total de 1212,25 mii m^3 (Proces verbal nr. 279 din 03 octombrie 2022). Limitele blocurilor de calcul sunt prezentate în conformitate cu informațiile din raportul „*cu rezultatele lucrărilor de reevaluare a rezervelor de nisip pentru construcții a zăcământului „Mereni” in limitele blocului II-B și blocului III-C_1*”, înregistrat în Fondul de stat de informații privind subsolul cu nr.3935 și nu reprezintă configurația reală a blocurilor de calcul (prezentate în anexele grafice din raport), respectiv nu poate fi redată limita corectă a sectorului de Subsol pentru care se solicită încheierea contractului. Referitor la informația geologică a comunicat că descrierea unor sonde din raportul prezent nu corespund cu descrierea acelorași sonde din raportul cu privire la cercetarea inițială, a zăcământului de nisip „Mereni” (înregistrat în Fondul de stat de informații privind subsolul cu nr.1822), de asemenea informația litologică ce prezintă descrierea subsolului este prezentat diferit în textul și în aexele grafice ale raportului. O parte din blocul inițial de calcul al rezervelo III-C_1, este indicat ca fiind recultivat, fără a fi prezentate careva acte de recultivare sau careva lucrări de forare în limitele sectorului care să demonstreze lipsa sedimentelor de nisip (f. 29-31 din dosarul administrativ).

Potrivit actului de cercetare a suprafeței blocului de calcul al rezervelor nr.IV-B și nr.V-C_1 al zăcămîntului de nisip „Mereni” din 19.01.2023, în baza solicitării Ministerului Mediului cu nr.09-07/2828 din 15.12.2022 precum și în corespundere cu prevederile art.24. alin.(2) din Codului subsolului nr.3/2009, Comisia în componența: Vladislav Stropșa - șef-adjunct al Direcției folosirea subsolului din cadrul Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale; Aurelia Donos - hidrogeolog principal din cadrul întreprinderii de Stat „Expediția Hidro- Geologică din Moldova”; Liuba Malaia - geolog din cadrul întreprinderii de Stat „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”; Alexandr Petlevoi -reprezentant al S.R. L. „Sigiliu Lux”, a efectuat cercetarea suprafeței blocului de calcul al rezervelor nr. IV-B și nr. V- C_1 al zăcământului de nisip „Mereni”, situat la 4,0 km sud de-est de stația feroviară, raionul Anenii Noi, în scopul determinării existenței și stării excavațiilor miniere, forajelor și reperelor. Comisia a constatat: În limitele blocului de calcul al rezervelor nr. V-C_1 al zăcământului de nisip „Mereni” s-au efectuat lucrări de extragere a substanțelor minerale utile spre zona forajelor nr.141 și nr.148, pe acest sector fiind observată o diferență de reprezentare a reliefului din teren și din anexele grafice din raportul „cu rezultatele lucrărilor de reevaluare a rezervelor de nisip pentru construcții a zăcământului „Mereni” în limitele blocului II-B și blocului III-C_1”, înregistrat în Fondul de stat de informații privind subsolul cu nr. 3935 (f.32 din dosarul administrativ).

Potrivit concluziei geologică asupra zăcămîntului de materie primă pentru producerea cărămizii „Chirca” cu nr.886/07 din 15.12.2022 emisă de Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, în contextul demersului SRL „Sigiliu-Lux” nr. 72 din 24 noiembrie 2022, înregistrat la Ministerul Mediului cu nr. 5405 din 24 noiembrie 2022 Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale a comunicat următoarele: în

anul 2021, Întreprinderea de Stat „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”, la solicitarea SRL „Sigiliu-Lux”, a efectuat lucrări de reevaluare a rezervelor zăcământului „Chirca”, în limitele perimetrului minier nr. 653 din 13 ianuarie 2020, fiind aprobate, prin procesul verbal al CSR nr. 280 din 03 octombrie 2022, următoarele categorii de rezerve: Argilă, în volum de 1477,57 mii m^3, pe categorii: A-212,83 mii m^3; B-370,9 mii m^3; C_1-893,84 mii m^3. Argilă nisipoasă, în volum de 227,53 mii m^3, atribuit categoriei C_1. Nisip, în volum de 142.90 mii m^3, atribuit categoriei C_1....În raport lipsește descrierea „dezvelirilor” efectuate ca urmare a lucrărilor de cercetare geologică din anul 2021.... Din raport, la capitolul nr. 2 Geologia și Hidrologia zăcământului lipsesc informații cu privire la blocul de calcul nr. IV-C_1. Punctele unghiulare nu p. l-p.6 nu au coordonate.... Din raport, la capitolul nr. 2 Geologia și Hidrologia zăcământului, lipsesc informații cu privire la blocul de calcul nr. V-C_1. Conform gradului de dificultate al structurii geologice zăcământul „Chirca” este atribuit grupei III. Totodată, urmare a examinării informației din raport se constată că conturul blocurilor de calcul a rezervelor sunt greșit indicate, ele fiind diferit prezentate în textul raportului și anexele grafice la raport, respectiv conturul zăcământului nu poate fi prezentat, inclusiv datorită lipsei coordonatelor unor puncte unghiulare. Totodată, conform informațiilor din raportul menționat mai sus se atestă faptul că Societatea cu Răspundere Limitată „Sigiliu-Lux” a exploatat zăcământul în afara limitei inferioare a perimetrului minier nr. 653 din 13 ianuarie 2020 (f.33-35 din dosarul administrativ).

Potrivit actului de cercetare a suprafeței zăcămîntului de materie primă pentru producerea cărămizii „Chirca” din 19.01.2023, comisia a constatat: 1. Zăcământul de materie primă pentru producerea cărămizii „Chirca” se află în stare de exploatare. 2. Lucrări de extragere, la momentul cercetării suprafeței, nu se efectuează. 3. Modificări în teren ale stării excavațiilor miniere prezentate în anexele grafice din raportul privire la reevaluarea rezervelor de materie primă pentru producerea cărămizii la zăcământul „Chirca ”, înregistrat în Fondul de stat de informații privind subsolul, din cadrul Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale, cu nr. 3936 nu au fost observate (f.36 din dosarul administrativ).

Cadrul normativ general.

Conform art. 53 din Constituția Republicii Moldova, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.

Conform art. 3 Cod Administrativ, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

Conform art. 6 Cod Administrativ, procedura administrativă este activitatea autorităţilor publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi încheierea unui contract administrativ sau examinarea condiţiilor, pregătirea şi întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sunt părţi ale procedurii administrative.

Conform art. 10 alin. (1) Cod Administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 Cod Administrativ, actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terţii, ale căror drepturi sunt afectate de actul administrativ individual, nu sunt destinatarii acestuia.

Un act administrativ de acordare periodică a prestațiilor materiale sau băneşti este un act administrativ individual prin care o astfel de prestaţie se acordă pentru un număr determinat sau nedeterminat de perioade succesive.

Conform art. 16 Cod Administrativ, dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziţie legală. Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

Conform art. 17 Cod Administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 18, 19, 20 Cod Administrativ, Interesul public vizează ordinea de drept, democraţia, garantarea drepturilor şi a libertăţilor persoanelor, precum şi obligaţiile acestora, satisfacerea necesităţilor sociale, realizarea competenţelor autorităţilor publice, funcţionarea lor legală şi în bune condiţii. Cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative. Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 21 Cod Administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

Conform art. 22 Cod Administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

Conform art. 30 Cod Administrativ, autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri cu efect retroactiv, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situațiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situații în care, în condițiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public.

În concordanță cu art. 31 Cod Administrativ, actele administrative individuale şi operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

Conform art. 118 Cod Administrativ, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea

publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii.

Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde:

a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul;

b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreţionar, dacă este cazul;

c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigaţii, probe, audieri, opinii ale participanţilor contrare conţinutului final al actului etc.

Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia.

Motivarea nu este obligatorie în cazul în care:

a) autoritatea publică admite o petiţie în totalitate fără ca prin decizia de soluţionare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane;

b) acest lucru este prevăzut expres de lege; sau

c) autoritatea publică emite acte administrative individuale de acelaşi fel într-un număr mai mare sau automatizat şi, conform circumstanţelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare.

Conform art. 137 Cod Administrativ, în exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autorităţile publice trebuie să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Daca autoritatea publică poate decide discreţionar şi doar una din mai multe consecinţe juridice este legală, atunci dreptul discreţionar al autorităţii publice se reduce la alegerea consecinţei juridice/soluţiei legale.

Stările de fapt identice în esenţă se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv.

Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreţionar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să îşi exercite dreptul discreţionar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenţionează să îşi schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreţionar în cazuri similare.

Conform art. 189 alin. (1) Cod Administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

În conformitate cu art. 225 Cod Administrativ, instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ.

Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) şi-a exercitat dreptul discreţionar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar;

d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

În cazul în care au fost emise acte administrative individuale şi normative referitoare la securitatea naţională a Republicii Moldova, la exercitarea regimului stării excepţionale, la măsurile de urgenţă luate de autorităţile publice în vederea combaterii calamităţilor naturale, a incendiilor, a epidemiilor, a

epizootiilor şi a altor fenomene similare, instanţa de judecată poate fi sesizată doar pentru exercitarea controlului următoarelor circumstanţe:

a) existenţa situaţiei excepţionale la data la care a fost emis actul;

b) competenţa autorităţii publice de a emite actul;

c) existenţa interesului public care justifică emiterea actului administrativ;

d) imposibilitatea efectivă a autorităţii publice de a emite actul în condiţii obişnuite.

Alte limitări ale examinării judiciare în cauzele de contencios administrativ sunt reglementate expres prin legi speciale.

Cadrul normativ special.

Art. 6 din Codul subsolului prevede că (1) Bogăţiile de orice natură ale subsolului Republicii Moldova, inclusiv substanțele minerale utile pe care le conţine, precum şi spaţiile subterane ale acestuia fac obiectul exclusiv al proprietăţii publice a statului, sînt inalienabile, insesizabile şi imprescriptibile. (2) Sectoarele de subsol nu pot fi înstrăinate, ele pot fi date numai în folosinţă. Toate actele juridice sau acţiunile care, în mod direct ori indirect, violează dreptul de proprietate publică a statului asupra subsolului sînt lovite de nulitate absolută. (3) Materia primă minerală extrasă aparţine beneficiarului subsolului cu drept de proprietate în cazul în care contractul nu prevede altfel.î

Art.7 din Codul subsolului stabilește că (1) Subsolul Republicii Moldova constituie Fondul de stat al subsolului, care include:

a) sectoarele de subsol atribuite în folosinţă în conformitate cu prevederile legislaţiei cu privire la subsol (fondul subsolului repartizat);

b) sectoarele de subsol neatribuite în folosinţă (fondul subsolului nerepartizat).

(2) Fondul de stat al zăcămintelor de substanţe minerale utile include toate zăcămintele cu rezervele industriale de substanţe minerale utile evaluate. Fondul de stat al zăcămintelor de substanţe minerale utile este parte a Fondului de stat al subsolului.

(3) Fondul de stat al subsolului şi Fondul de stat al zăcămintelor de substanţe minerale utile se administrează de Agenţia pentru Geologie şi Resurse Minerale de pe lîngă Ministerul Mediului.

Potrivit art.18 din Codul subsolului, (1) Atribuirea în folosință a sectoarelor de subsol se efectuează în baza prevederilor art.16 şi se legalizează prin contract.

(2) Contractul pentru folosirea sectorului de subsol este un act ce confirmă dreptul beneficiarului de a folosi sectorul de subsol în limitele perimetrului minier sau geologic, în conformitate cu scopurile indicate în contract, în decursul termenului stabilit, cu respectarea de către beneficiar a condiţiilor stipulate anterior. Contractul pentru folosirea sectorului de subsol se încheie, sub sancţiunea nulităţii, în scris şi este supus înregistrării de stat, ţinîndu-se cont de prevederile prezentului cod.

(3) Contractul se încheie pentru unul sau mai multe tipuri de folosire a subsolului.

(4) Încheierea contractelor pentru folosirea sectoarelor de subsol, evidenţa lor de stat şi ţinerea registrului contractelor se efectuează de Ministerul Mediului.

Potrivit art.24 din Codul subsolului, (1) Sectoarele de subsol pentru extragerea substanţelor minerale utile se atribuie în condiţiile contractului încheiat cu Ministerul Mediului, în baza prevederilor art.16 din prezenta lege şi ale Legii nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, precum şi în baza expertizei tehnice de stat, în modul stabilit de legislaţie.

(2) Pînă la încheierea contractului de către comisie, din componenţa căreia fac parte reprezentanţi ai organizaţiei care a efectuat explorări geologice, ai Agenţiei pentru Geologie şi Resurse Minerale şi ai organizaţiei care primeşte zăcămîntul de substanţe minerale utile pentru valorificare industrială, se

efectuează cercetarea suprafeţei zăcămîntului de substanţe minerale utile în scopul determinării existenţei şi stării excavaţiilor miniere, forajelor, reperelor etc. Rezultatele cercetării se consemnează într-un act, care se semnează de membrii comisiei şi se anexează la contract.

(3) Contractul pentru extragerea substanţelor minerale utile se încheie pentru acele sectoare ale subsolului informaţia geologică asupra cărora a trecut expertiza de stat a rezervelor de substanţe minerale utile. În cazurile în care, pentru efectuarea expertizei de stat a rezervelor, este necesară efectuarea de lucrări de explorări suplimentare, se încheie contract pentru explorare şi extragere cu indicarea termenului de efectuare a expertizei de stat.

Art.47 alin.(4) și (5) din Codul subsolului prevede că Explorarea zăcămintelor de substanţe minerale utile include un complex de lucrări efectuate în scopul stabilirii cantităţii rezervelor de substanţe minerale utile, caracteristicilor calitative ale acestora, inclusiv a proprietăţilor tehnologice, determinării amplasării în spaţiu a substanţelor minerale utile şi altor date cu exactitatea necesară pentru elaborarea proiectului de exploatare a zăcămîntului şi includerea rezervelor acestuia în balanţa de stat. (5) Cerințele metodice, normele şi regulile de executare a tipurilor menţionate de cercetare geologică a subsolului, precum şi cerinţele faţă de informaţia geologică obţinută se stabilesc de Agenţia pentru Geologie şi Resurse Minerale.

Potrivit art.48 alin.(2) lit.b) din Codul subsolului, Conform importanţei economice şi în scopul determinării statutului juridic al regimului lor de folosire, substanţele minerale utile se divizează în următoarele tipuri: b) substanţe minerale utile larg răspîndite – nisip, argilă, piatră de construcţie, nisip argilos şi argilă nisipoasă.

Art.49 din același cod prevede: (1) Clasificarea rezervelor şi resurselor prognozate de substanţe minerale utile stabileşte principii unice de calculare, evaluare economico-geologică şi evidenţă de stat a zăcămintelor de substanţe minerale utile, în conformitate cu importanţa lor industrială şi cu gradul de cercetare geologică şi economico-geologică, determină condiţiile de pregătire a zăcămintelor cercetate pentru valorificare industrială, precum şi principiile de bază pentru evaluarea cantitativă a resurselor prognozate de substanţe minerale utile. (2) Clasificarea rezervelor şi resurselor prognozate de substanţe minerale utile se elaborează de Agenţia pentru Geologie şi Resurse Minerale şi se aprobă de Ministerul Mediului.

Potrivit art.52 din Codul subsolului, (1) În scopul creării condiţiilor privind folosirea raţională şi complexă a subsolului, stabilirii plăţii la folosirea subsolului, determinării hotarelor sectoarelor de subsol atribuite în folosinţă, informaţia geologică despre rezervele şi resursele de substanţe minerale utile, precum şi despre structura geologică şi proprietăţile rocilor de pe sectoarele de subsol pentru construirea şi exploatarea construcţiilor subterane nelegate de extragerea substanţelor minerale utile, este supusă expertizei geologice de stat.

(2) Atribuirea sectoarelor de subsol pentru extragerea substanţelor minerale utile, pentru construirea şi/sau exploatarea construcţiilor subterane nelegate de extragerea substanţelor minerale utile se permite numai după efectuarea expertizei de stat a informaţiei geologice privind sectoarele respective ale subsolului.

(3) Avizul expertizei de stat, care confirmă autenticitatea informaţiei privind rezervele şi resursele de substanţe minerale utile, este temei pentru includerea acestora în balanţa de stat a rezervelor de substanţe minerale utile sau trecerea acestora la pierderi din balanţa de stat a rezervelor de substanţe minerale utile şi balanţa întreprinderii miniere.

(4) Expertiza de stat a informaţiei geologice şi expertiza de stat a rezervelor de substanţe minerale utile se efectuează din contul mijloacelor beneficiarului subsolului potrivit contractului, în termen de 30

de zile de la depunerea volumului întreg de informaţie geologică şi achitarea taxei pentru efectuarea expertizei. Costul efectuării expertizei de stat se stabileşte de Guvern.

(5) Expertiza de stat a informaţiei geologice cu privire la subsol se efectuează de Agenţia pentru Geologie şi Resurse Minerale, iar expertiza de stat a rezervelor de substanţe minerale utile se face de Comisia de stat pentru rezervele de substanţe minerale utile în modul stabilit de Guvern.

Astfel, instanța constată că prin contractul nr.4 din 30.03.2019 privind folosirea sectorului de subsol, încheiat între Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și SRL „Sigiliu-Lux”, părțile au convenit că Ministerul transmite sectorul de subsol numit în continuare Zăcămîntul de nisip „Mereni” iar beneficiarul va utiliza sectorul de subsol transmis pentru extragerea nisipului, pe perioada exploatării zăcământului iar locul amplasării sectorului de subsol fiind RM, r-nul Anenii Noi, 4 km Nord-Est de stația feroviară Mereni, situată pe versantul stîng al văii r.Bîc, pe suprafața cumpenei apelor dintre vîlcelele Chirca-Botnărești.

Potrivit pct.1.7 din contractul menționat: Suprafața zăcămîntului în limitele perimetrului minier 27,7 ha (douăzeci și șapte întregi și șaptezeci și unu sutimi ha), Volumul 1702 mii m3 (o mie șapte sute doi întregi mii metri cubi), inclusiv pe categorii B- 589.0 mii m3, C-1113,8 mii m3 (Actul de confirmare a perimetrului minier nr.308 din 27.10.1997) (f.d.12-15).

Potrivit contractului nr.3 din 20.03.2019 privind folosirea sectorului de subsol, încheiat între Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și SRL „Sigiliu-Lux”, părțile au convenit că Ministerul transmite sectorul de subsol numit zăcămîntul de argilă pentru producerea cărămizii „Chirca” iar beneficiarul va utiliza sectorul de subsol transmis pentru extragerea argilei pe perioadă exploatării zăcământului iar locul amplasării sectorului de subsol fiind RM, r-nul Anenii Noi, în marginea de Nord a s.Chirca, pe malul stîng al r.Bîc.

Potrivit pct.1.7 din contractul menționat: suprafața sectorului, volumul rezervelor (lucrărilor) constituie 15,8 ha (cincisprezece întregi și opt zecimi ha), Volumul: 3090,2 mii m3 (trei mii nouăzeci întregi și două zecimi mii m3), categoriile A+B+C1 (Procesul verbal nr.271 al C.T.R din 15.04.1975) (f.d.17-20).

Potrivit deciziei Comisiei de stat pentru rezervele de substanțe minerale utile cu privire la aprobarea rezervelor de nisip pentru construcții reevaluate în limitele blocului II-B și blocului III-C1 ale zăcămîntului „Mereni” r-nul Anenii Noi din 03.10.2022, Comisia a decis: 1. Se aprobă la situația de la 01.03.2021 rezervelor de nisip pentru construcții reevaluate în cadrul zăcămîntului „Mereni”, r-nul Anenii Noi conform categoriei B+C1 în volum de 1212,25 mii m3 (blocul IV-B-557,27 mii m3, blocul V-C1-634,98 mii m3) (f.d.52).

Potrivit deciziei Comisiei de stat pentru rezervele de substanțe minerale utile cu privire la aprobarea rezervelor de argilă pentru producerea cărămizii reevaluate în limitele zăcămîntului „Chirca”, r-nul Anenii Noi din 03.10.2022, Comisia a decis: 1. Se aprobă la situația de la 01.03.2021 rezervele de argilă reevaluate în cadrul zăcâmîntului „Chirca”, r-nul Anenii Noi conform categoriei A+B+C1 în volum de 1477,57 mii3 (blocul I-A-212,83 mii3, blocul II-B-370,9 mii m3, blocul III-C1-893,84 mii m3), a rezervelor de argilă-nisipoasă în volum de 227,53 mii m3 conform categoriei C1 (blocul IV), a rezervelor de nisip în volum de 142,90 mii m3 conform categoriei C1 (blocul V) (f.d.67-68).

La 22.05.2023, SRL „Sigiliu-Lux”, s-a adresat Ministerului Mediului cu o petiție (cerere) prin care se rezumă solicitarea reclamantului privind încheierea acordurilor adiționale la contractele nr.3 și nr.4 din 20.03.2019 privind folosirea sectoarelor de subsol în scopul extragerii substanțelor minerale utile pentru producerea cărămizii „Chirca” și a zăcămîntului de nisip „Mereni” (f.d.22-30).

Prin scrisoarea Ministerului Mediului nr.13-05/1386 din 04.07.2023, Ministerul Mediului a refuzat solicitarea SRL „Sigiliu-Lux” privind încheierea acordurilor adiționale/prelungirea contractelor nr.3 și nr.4 din 20.03.2019 pentru folosirea sectoarelor de subsol (zăcămintele „Chirca” și „Mereni”). În motivarea refuzului a menționat autoritatea pârâtă că la data de 15.12.2022 Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale (AGRM) a emis Concluzia geologică nr. 886/07 asupra zăcământului „Chirca”, potrivit căreia, „se constată că conturul blocurilor de calcul a rezervelor sunt greșit indicate, ele fiind diferit prezentate în textul raportului și anexele grafice la raport, respectiv conturul zăcământului nu poate fi prezentat, inclusiv datorită lipsei coordonatelor unor puncte unghiulare. Totodată, se atestă faptul că SRL „Sigiliu-Lux” a exploatat zăcământul în afara limitei inferioare a perimetrului minier nr. 653 din 13.01.2020”. La data de 13.12.2022 Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale (AGRM) a emis Concluzia geologică nr. 872 07 asupra rezervelor zăcământului de nisip „Mereni”, potrivit căreia, „Limitele blocurilor de calcul sunt prezentate în conformitate cu informațiile din raportul „cu rezultatele lucrărilor de reevaluare a rezervelor de nisip pentru construcții a zăcământului „Mereni” în limitele blocului II-B și blocului III-C1”, înregistrat în Fondul de stat de informații privind subsolul cu nr.3935 și nu reprezintă configurația reală a blocurilor de calcul, respectiv nu poate fi redată limita corectă a sectorului de subsol pentru care se solicită încheierea, contractului. Referitor la informația geologică comunică că descrierea unor sonde din raportul prezent nu corespund cu descrierea acelorași sonde din raportul cu privire la cercetarea inițială a zăcământului de nisip „Mereni”, de asemenea informația litologică ce prezintă descrierea subsolului este prezentat diferit în textul și în anexele grafice ale raportului. O parte din blocul inițial de calcul al rezervelor III-C1, este indicat ca fiind recultivat, fără a fi prezentate careva acte de recultivare sau careva lucrări de forare în limitele sectorului care se demonstreze lipsa sedimentelor de nisip”. Totodată, potrivit răspunsului nr. 553 07 din 09.06.2023 parvenit de la AGRM, informații privind limitele zăcămintelor „Mereni” și „Chirca" nu sunt indicate, respectiv nu pot fi prezentate. De asemenea, a informat, că rapoartele privind rezultatele reevaluării rezervelor de zăcăminte conțin date eronate privind conturul unor blocuri de calcul din cadrul zăcămintelor (f.d.31-32).

În speță, obiectul contenciosului administrativ în prezenta cauză îl constituie verificarea refuzului Ministerului Mediului de a încheia acorduri adiționale la contractul nr.3 și nr.4 din 20.03.2019 privind folosirea sectoarelor de subsol în scopul extragerii substanțelor minerale utile, și anume în privința volumului rezervelor la zăcămîntul de argilă pentru producerea cărămizii „Chirca” și zăcămîntul de nisip „Mereni”.

La caz, instanța reține relevante argumentele autorității publice pârâte precum că în anul 2021, ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”, la solicitarea SRL „Sigiliu-Lux”, a efectuat lucrări de reevaluare a rezervelor zăcământului „Chirca”, în limitele perimetrului minier nr.653 din 13.01.2020, iar potrivit raportului prezentat, lipsește descrierea „dezvelirilor” efectuate ca urmare a lucrărilor de cercetare geologică din anul 2021, iar la capitolul nr. 2 Geologia și Hidrologia zăcământului, lipsesc informații cu privire la blocul de calcul nr. V-C_1.

Astfel, la data de 15.12.2022 Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale (AGRM) a emis Concluzia geologică nr. 886/07 asupra zăcământului „Chirca, potrivit căreia, a comunicat următoarele: în anul 2021, Întreprinderea de Stat „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”, la solicitarea SRL „Sigiliu-Lux”, a efectuat lucrări de reevaluare a rezervelor zăcământului „Chirca”, în limitele perimetrului minier nr. 653 din 13 ianuarie 2020, fiind aprobate, prin procesul verbal al CSR nr. 280 din 03 octombrie 2022, următoarele categorii de rezerve: Argilă, în volum de 1477,57 mii m3, pe categorii: A-212,83 mii m3; B-370,9 mii m3; C1-893,84 mii m3. Argilă nisipoasă, în volum de 227,53 mii m3, atribuit categoriei C1. Nisip, în volum de 142.90 mii m3, atribuit categoriei C1....În raport lipsește descrierea „dezvelirilor”

efectuate ca urmare a lucrărilor de cercetare geologică din anul 2021.... Din raport, la capitolul nr. 2 Geologia și Hidrologia zăcământului lipsesc informații cu privire la blocul de calcul nr. IV-C1. Punctele unghiulare nu p. l-p.6 nu au coordonate.... Din raport, la capitolul nr. 2 Geologia și Hidrologia zăcământului, lipsesc informații cu privire la blocul de calcul nr. V-C1. Conform gradului de dificultate al structurii geologice zăcământul „Chirca" este atribuit grupei III. Totodată, urmare a examinării informației din raport se constată că conturul blocurilor de calcul a rezervelor sunt greșit indicate, ele fiind diferit prezentate în textul raportului și anexele grafice la raport, respectiv conturul zăcământului nu poate fi prezentat, inclusiv datorită lipsei coordonatelor unor puncte unghiulare. Totodată, conform informațiilor din raportul menționat mai sus se atestă faptul că Societatea cu Răspundere Limitată „Sigiliu-Lux" a exploatat zăcământul în afara limitei inferioare a perimetrului minier nr. 653 din 13 ianuarie 2020 (f.33-35 din dosarul administrativ).

Totodată, potrivit concluziei geologică nr.872/07 din13.12.2022 emisă de Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, se constată că în anii 2020-2021, Întreprinderea de Stat „Expediția Hidro-Geologică din Moldova", la solicitarea SRL „Sigiliu-Lux" a efectuat lucrări de reevaluare a rezervelor de nisip din limitele perimetrului minier nr. 661 din 02 iulie 2019, fiind delimitate două blocuri de calcul al rezervelor: blocul IV-B și blocul V-C1.cu rezerve dc nisip aprobate în volum total de 1212,25 mii m3 (Proces verbal nr. 279 din 03 octombrie 2022). Limitele blocurilor de calcul sunt prezentate în conformitate cu informațiile din raportul „cu rezultatele lucrărilor de reevaluare a rezervelor de nisip pentru construcții a zăcământului „Mereni" in limitele blocului II-B și blocului III-C1", înregistrat în Fondul de stat de informații privind subsolul cu nr.3935 și nu reprezintă configurația reală a blocurilor de calcul (prezentate în anexele grafice din raport), respectiv nu poate fi redată limita corectă a sectorului de Subsol pentru care se solicită încheierea contractului. Referitor la informația geologică a comunicat că descrierea unor sonde din raportul prezent nu corespund cu descrierea acelorași sonde din raportul cu privire la cercetarea inițială, a zăcământului de nisip „Mereni" (înregistrat în Fondul de stat de informații privind subsolul cu nr.1822), de asemenea informația litologică ce prezintă descrierea subsolului este prezentat diferit în textul și în aexele grafice ale raportului. O parte din blocul inițial de calcul al rezervelo III-C1, este indicat ca fiind recultivat, fără a fi prezentate careva acte de recultivare sau careva lucrări de forare în limitele sectorului care să demonstreze lipsa sedimentelor de nisip (f. 29-31 din dosarul administrativ).

În aceste circumstanțe, instanța reține că odată ce concluziile raportului cu privire la rezultatele lucrărilor de reevaluare a rezervelor zăcămîntului de „Chirca" și zăcămîntului de nisip nu a fost întocmi corect, conține divergențe, fapt ce rezultă din concluziile geologice a Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale, Ministerul Mediului a fost în imposibilitate de a aproba semnarea acordurilor adiționale privind modificarea volumului rezervelor la zăcămîntul de argilă pentru producerea cărămizii „Chirca" și zăcămîntului de nisip „Mereni".

În acest sens, instanța reține că Ministerul Mediului și-a exercitat atribuțiile conform cadrului legal, adoptând măsurile necesare în vederea refuzului de a aproba semnarea acordurilor adiționale privind modificarea volumului rezervelor la zăcămîntelor de argilă pentru producerea cărămizii „Chirca" și zăcămîntului de nisip „Mereni", or odată că Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale a eliberat concluzii privind erorile comise la calcularea acestor zăcăminte, se atestă cu certitudine imposibilitatea Ministerul Mediului de a aproba încheierea acordurilor așa cum solicită reclamantul

Conform art. 225 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanța de contencios administrativ nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității actelor administrative, ci doar asupra legalității acestora.

Instanța constată că, Ministerul Mediului a acționat în conformitate cu prevederile legale și nu a fost identificată o depășire a limitelor dreptului discreționar. Or, potrivit art.24 alin.(1) din Codul subsolului, Sectoarele de subsol pentru extragerea substanţelor minerale utile se atribuie în condiţiile contractului încheiat cu Ministerul Mediului, în baza prevederilor art.16 din prezenta lege şi ale Legii nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, precum şi în baza expertizei tehnice de stat, în modul stabilit de legislaţie.

În segmentul dat, instanța va evidenția că, legalitatea, oportunitatea, discreția reprezintă dimensiuni juridice distincte ale actelor administrative care nu urmează a fi confundate. O asemenea concluzie nu rezidă direct din Codul Administrativ, care nu definește în general noțiunea de oportunitate sau dreptul discreționar, însă se deduce dintr-o analiză multiaspectuală a legislației conexe și doctrinei juridice.

Legalitatea unui act administrativ poate fi verificată prin raportare la următoarele condiții generale : conformitatea cu dispozițiile constituționale, cu legile adoptate de Parlament şi cu toate actele normative cu forță juridică superioară; competența emitentului; forma şi procedura prevăzută de lege. Principiul legalității evocă acea calitate a actului administrativ de a corespunde legii în accepțiunea *lato sensu*, atât din punct de vedere al categoriilor de acte normative incluse în sintagma lege, cât și din punct de vedere al prescripțiilor legii în ceea ce privește forma, fondul și limitele competenței organului care emite actul administrativ.

Prin *oportunitate* înțelegem realizarea sarcinilor și atribuțiilor legale în termen optim, cu cheltuieli minime de resurse materiale și spirituale, dar cu eficiența cât mai mare, precum și alegerea celor mai potrivite mijloace pentru realizarea scopului legii. Oportunitatea vizează : momentul în care se adoptă actul administrativ (actualitatea), locul şi condiţiile concrete în care urmează să se aplice un act administrativ, conformitatea cu scopul legii, mijloacele, durata, calitatea vieţii şi interesul public.

Dreptul de apreciere sau puterea discreţionară reprezintă acea marjă de libertate lăsată la libera apreciere a unei autorităţi astfel ca, în vederea atingerii scopului indicat de legiuitor, să poată recurge la orice mijloc de acţiune în limitele competenţei sale. Dincolo de aceste limite, autoritatea respectivă va acţiona cu exces de putere ce poate fi cenzurat în instanţa de judecată.

Chestiunea oportunității actelor administrative este strâns legată de dreptul de apreciere (puterea discreționară) al organelor administrației de stat care reprezintă o facultate recunoscută de lege a acestor subiecți de drept în alegerea soluțiilor celor mai adecvate pentru aplicarea eficientă a legii.

Legislatorul autohton prin dispoziția art. 225 alin. (1) din Codul Administrativ, a exceptat expres de la controlul judecătoresc, segmentul de oportunitate a actului administrativ, totodată a limitat competențele instanței în verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar la următoarele elemente : luarea în considerare a tuturor faptelor relevante; respectarea limitelor legale ale dreptului discreţionar; exercitarea dreptului discreționar conform scopului acordat prin lege.

În aceste condiții, instanța nu poate substitui autoritatea publică în exercitarea dreptului său discreționar, neavând competența de a impune Ministerului Mediului o anumită conduită sau de a interveni în procesul decizional al autorității publice, întrucât nu s-a demonstrat o depășire a limitelor dreptului discreționar, iar acțiunile Ministerului Mediului au fost realizate cu respectarea normelor legale și a competențelor stabilite prin lege.

În context, se atestă că, cererea reclamantului de impunere la acțiune a Ministerului Mediului este lipsită de obiect, întrucât autoritatea publică a întreprins deja măsurile solicitate, în limitele competențelor sale legale și cu respectarea procedurii prevăzute de Codul subsolului.

Celelalte argumente invocate de partea reclamantă nu au relevanţă, deoarece nu denotă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru anularea actului administrativ contestat şi urmează a fi respinse.

În acest context, analizând argumentele expuse de reclamant în cererea de chemare în judecată în coraport cu circumstanțele de fapt ale speței și normele legale citate supra, instanța de contencios administrativ constată că, acțiunile pârâtului sunt întemeiate, or, poziția reclamantului expusă în cererea de chemare în judecată, este una nefondată, care se bazează pe interpretarea eronată a normelor de drept material și pe argumente neprobate.

Coroborând normele legale citate cu circumstanțele speței, instanța deduce, că activitatea administrativă efectuată de către Ministerul Mediului este una legală și întemeiată. Or, autoritatea publică la soluționarea speței a cercetat complet și multiaspectual circumstanțele și în limita competenţei, a emis actul administrativ prin care și-a realizat scopul său legal.

Astfel, analizând normele legale citate mai sus în coraport cu circumstanţele de fapt ale speţei şi materialul probatoriu administrat, instanța conchide că, nu a constatat admiterea a careva abateri la emiterea actului administrativ de către Ministerul Mediului.

Totodată, analizând argumentele expuse de reclamant în cererea de chemare în judecată în coraport cu circumstanțele de fapt ale speței și normele legale citate supra, instanța de contencios administrativ constată că, acțiunile autorității pârâte sunt întemeiate, or, poziția părții reclamante, expusă în cererea de chemare în judecată, este una nefondată, care se bazează pe interpretarea eronată a normelor de drept material.

În aceiași ordine de idei, instanța concluzionează că, în speță, actele administrative contestate nu încalcă principiul proporționalității între mijloacele folosite şi scopul urmărit, bazându-se pe probleme identificate, justificate obiectiv şi rezonabil.

Conform art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sânt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a) - e).

În conformitate cu prevederile art. 224 alin.(1) lit. f) Cod Administrativ, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Acţiunea de contencios administrativ, înaintată de către SRL „Sigiliu-Lux” împotriva Ministerului Mediului al Republicii Moldova, cu privire la constatarea nulității actului administrativ de respingere a solicitării exprimat prin răspunsul nr.13-05/1386 din 04.07.2023, obligarea emiterii actului favorabil referitor la modificarea parțială a Contractului pentru folosirea sectorului de subsol nr.3 din 20.03.2019 și a Contractului pentru folosirea sectorului de subsol nr.4 din 20.03.2019, ***se respinge ca fiind neîntemeiată.***

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Rîşcani).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Igor Barbacaru